

ХРИСТИЯНКА

списание за
християнското
семејство



София * 1924 * година I. книга 9

СПИСАНИЕ ХРИСТИЯЧКА

ГОДИНА ПЪРВА, 1924

КНИГА 9, ЯНУАРИЙ

С Ъ Д Ъ Р Ж А:

ЧУТА МОЛИТВА (Картина) — *П. Стакевичъ*

КАКВИ КНИГИ ЧЕТАТЪ ВАШИТЪ ДЪЦА? — *Гш.*

ВЪРА, НАДЕЖДА И ЛЮБОВЪ (стихотворение) — *Люб. Бобевски.*

ПРИЯТЕЛКА НА ЗАТВОРНИЦИТЪ (Разказъ) — *Пръвелъ Св. Цв. Хр.*

„ГОСПОДИ СПАСИ НИ!“ — (Разказъ).

ОТЧЕ НАШЪ (Ноти) — мелодия хармонизирана *Н. Атанасовъ.*

ДНЕШНОТО ВРЪМЕ (Стихотворение) — *Люб. Бобевски.*

МОЛИТВА — музикална композиция отъ *Н. Атанасовъ.*

НЕОБХОДИМОСТЪТА ДА СЕ ЧЕТЕ СВ. БИБЛИЯ И КАКЪ ДА СЕ ЧЕТЕ — *Н Р.*

СРЪДЪ ВИХРИТЪ НА ЖИВОТА — *Люб. Бобевски.*

СВ. ПАВЛА ВИТЛИЕМСКА — прѣводъ отъ *Ар. Ст. Абаджиевъ.*

АНКЕТА НА УЧЕНИТЪ (Какъ да се гледа на съврѣменнитъ невѣрници) — *Арх. Ст. Абаджиевъ.*

ПЕДАГОГИЧЕСКИ БЕСЪДИ: Възпитание на чувствата и волята — *Й-овъ.*

НАШИЯТЪ ПЕЧАТЪ ЗА ЖЕНАТА — модата — *Хр. Поповъ.*

ДОМАКИНСТВО: хигиена на леглата и облѣклата; прѣглеждане на бѣльото и приготвянето му за гладене.

БЪЛЪЖКИ.

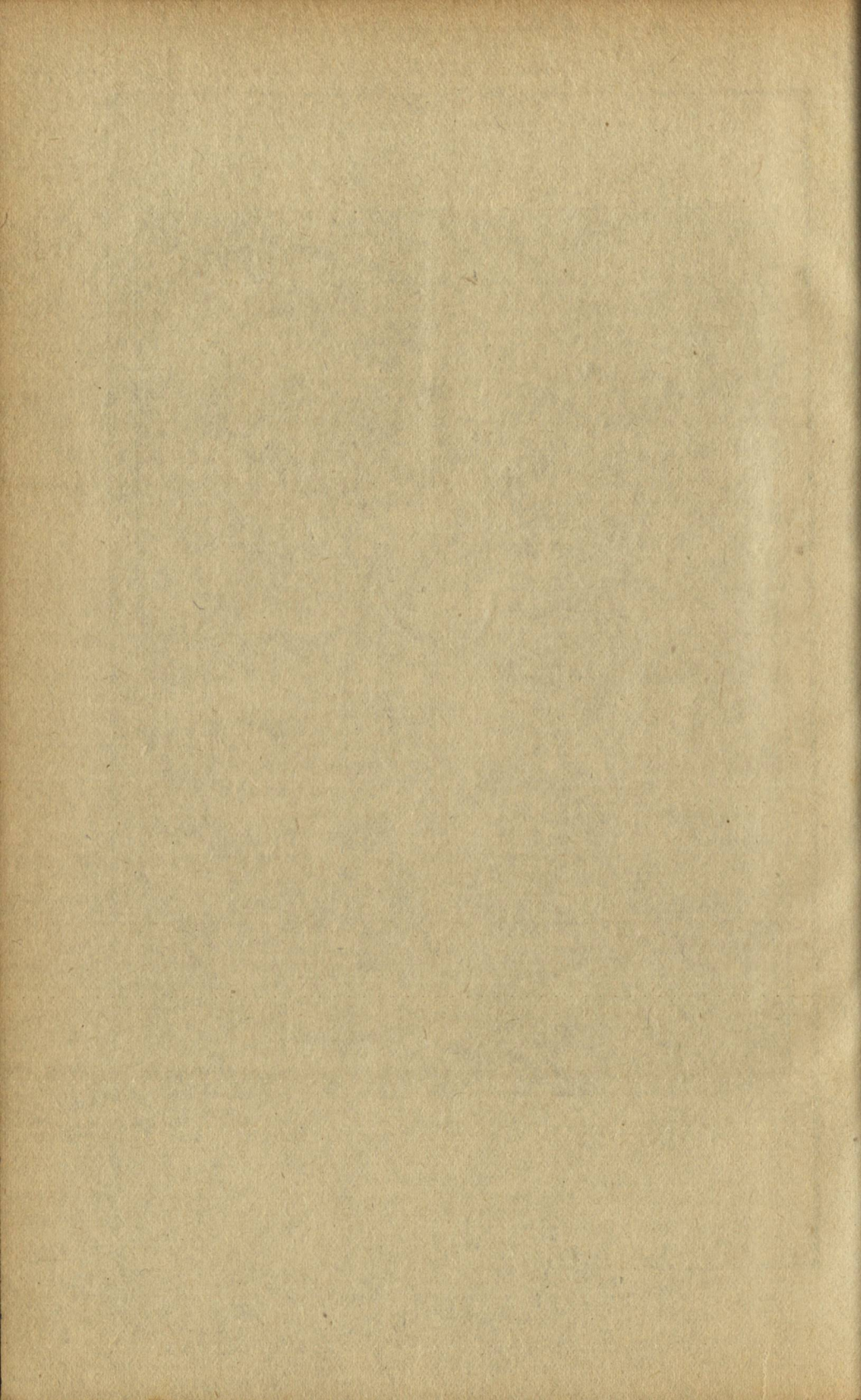
КНИГОПИСЪ.

ПОЩА.





П. СТАКЕВИЧЪ. — ЧУТА МОЛИТВА.



ХРИСТИЯНКА

СПИСАНИЕ ЗА ХРИСТИЯНСКОТО СЪМЕЙСТВО

Какви книги четатъ вашитъ дѣца?

Едно врѣме книгитѣ б и л и рѣдкость, защото тогава всѣка книга трѣбвало да бжде писана съ ржка. И затуй цѣната на тѣзи книги, нѣкои отъ които били писани на пергаментъ (тънко изгладена кожа) се опрѣдѣляла въ злато или сребро споредъ тежестъта на ржкописа. Въ онова врѣме дѣцата не сж могли, значи, да четатъ като днеска толкова много разнообразни книги, списания, романи, вѣстници и др. Родителитѣ, училището и обществената срѣда сж били главнитѣ извори за образованието и възпитанието на дѣцата.

Така ли е днесъ? Всѣки знае колко много книги и вѣстници се печататъ ежедневно само въ единъ градъ, като напримѣръ София, и всѣки знае, какво голѣмо влияние може да окажатъ тѣзи книги на младежъта. Днесъ книгитѣ сж, едва ли не най-могъщитѣ учители въ живота на младежитѣ. Възрастниятъ като чете — се отнася къмъ всичко прочетено съ извѣстно недоверие; той има опитность въ живота; той има и повече познания отъ младежа или дѣвицата; той къмъ всичко прочетено се отнася критически. Нека се помжчимъ ние, по-възрастнитѣ

да си прѣдставимъ, какво е душевното състояние на млада, току-що влѣзла въ живота душа, която се вижда заобиколена съ толкова много съвѣтници (книгитѣ), и която, жадна за знание, започва да чете да дири, да се рови, да учи и изпитва. . . Всѣки новъ въпросъ, всѣка нова вѣстъ, всѣко ново прѣживѣване е за нея цѣло събитие. . . Такъвъ младежъ чете, и чете, и чете. . . поглъща. . . Но що поглъща? съ какво напоява той своята душа, какви нови съкровища влага той въ нея? Той приема всичко съ доверие и младежки възторгъ. Въ душата му се появяватъ съмнѣния, възторзи, борби. . . и, ако нѣма кой да му подаде ржка и го изведе отъ този водовъртежъ, такъвъ младежъ често загубва компаса въ живота и се отдава въ ржцѣтъ на отчаяние, което го вѣе като отбруленъ листъ по четиритѣ вѣтрове, докато го завѣе въ нѣкой тѣ менъ жгълъ на живота. . .

Това се случва и по общонаучни въпроси, и по морални въпроси, и по социални въпроси, а най-вече по въпроси засѣгащи религията. Днесъ всѣки пише, всѣки печати книги и статии, всѣки твърди разни

нѣща по всички клонове на човѣшкото знание. Ето прѣдъ васъ, нѣкое естествено-научно съчинение! Вие мислите, че то изразява гледището на сериозната научна мисълъ, а въ сжщностъ то е съчинение, писано, за да създава послѣдователи на нѣкое научно течение. Каква благодать за единъ младежъ, ако се намѣри, кой да му даде въ ржка съчинение на сжщата тема, писано сжщо отъ виденъ ученъ, въ което се защищава друго схващане на въпроса!

Въ такъвъ случай, момъкътъ ще може критически да прѣцѣни, или най-малко да не бжде прибързанъ въ изводитѣ си. Ето друга книга: тя е писана отъ материалистъ. Въ нея ще прочетете, че всичко въ свѣта е материя или неинъ продуктъ, — че нѣма душа, нѣма Богъ, нѣма мисълъ и смисълъ въ битието и въ живота. Каква благодать — ако се намѣри човѣкъ, който да втикне въ ржката на младежъ, увлеченъ отъ такава литература, книги, въ които сжврѣменни учени казватъ, че материализмътъ като философско и естествено-научно схващане на всемира и живота е една исторически отживѣлица, умрѣла и погребена въ началото на 20-ия вѣкъ!

А какво да кажемъ за разнитѣ видове романи и въобще литературни произведения? О, тукъ съблазанъта е най-силна, защото тя поразява не вече ума, а сърдцето и волята. Днесъ повечето отъ романитѣ сж съ еротично съдържание. Въ тѣхъ се рисуватъ не възвишенитѣ чувства и прѣживѣвания, а едва

ли не само чисто животинското въ човѣка. Вѣрно е че и животинскитѣ инстинкти въ човѣка сж една сила, която упражнява влияние върху живота, и би трѣбвало поетътъ и писателятъ да не ги отминава безъ да имъ даде художественъ изразъ. Но, единъ сериозенъ писателъ, описвайки злото въ човѣка, не пропуска да стбѣлѣжи и онази душевна борба, която се явява като резултатъ отъ чувството и желанието да се върви по-възвишениятъ пжтъ на доброто. Ето тукъ е истинскиятъ трагизмъ на живота — трагизмътъ, който се поражда, когато злото и доброто въ човѣка влѣзатъ въ неравна борба. А тѣй ли е въ новиятъ романъ, въ новата драма? — Не, тукъ повече ще видите художествено (?) описание или прѣдставяне само на скотскитѣ страсти въ човѣка, които често биватъ облѣчени нарочно съ примамливи дрехи и прибулени съ мъглата на „прѣлестни“ (?) видѣния.

Днешниятъ романъ, днешната книга въобще сж опасни. Ние сме като че ли изпаднали въ една епоха на израждане: никакво героично творчество въ живота, никаква борба срѣщу чувственното, плътското въ човѣка! И резултата отъ това е — че животътъ на днешното общество е тъменъ, безсмисленъ (ако на него се погледне отвисоко), мжченъ и изпълненъ съ толкова много пороци, че почва да става почти невъзможно.

Майки и бащи, слѣдете какво четатъ вашитѣ дѣца! Не ги оставяйте сами въ този тъ-

менъ и опасенъ водовъртежъ. Ако сами сте необразовани и нѣмате толкова знания, колкото вашитѣ дѣца иматъ, гледайте да спечелите сърдцата имъ още отъ крѣпка-възрастъ. Ако не въ вашитѣ доводи, тѣ ще се вслушватъ поне въ гласа на любимото майчино и бащино сърдце и тогава тѣ ще ви разкриватъ своитѣ душевни борби, за да дирятъ въ васъ вѣрни съвѣтници.

Единъ сигуренъ изходъ отъ това трудно положение е — да се организирате въ правосл. християнски братства, та съ

общи усилия на учени и наука, да може да се организира и създаде единъ по-смисленъ, повъзвишенъ и по-дѣненъ християнски животъ. Тогава нѣма вече защо да се боите, че блудкавата литература ще може да убива крѣхкитѣ души на милитѣ ви рожби: ще се уреждатъ събрания, ще се нареждатъ библиотеки, ще се живѣе въ по-свѣтла християнска срѣда, въ която доброто, което е по-близко и по-мило за всѣка човѣшка душа, ще може да вземе прѣвѣсъ надъ злото. Гш.

Любомиръ Бобевски.

Вѣра, Надежда и Любовь.

Въ душата ми Голгота се издига,
На нея кръстове и не единъ

Сж идеали разпнати, тѣй както

Бѣ разпнатъ нѣвга и Човѣшки
Синъ!

Азъ виждамъ правдата свѣтовна
днеска

Пригвоздена на кръста и глава
Оборила е тѣжно на гърди си, —
На устни ѝ — замръзнали слова!

Надеждата си разпната азъ виждамъ

А отъ страни ѝ по единъ кръстъ
новъ,
На тѣхъ пригвоздена е мойта Вѣра
И моята — свещенната, Любовь!

Азъ моля се на Бога милостивн
Да вдѣхне нова сила — вихъръ
въ менъ,

Да възкреси умрѣлото въ душа ми,
Да изведе духътъ ми отъ нощъ
въ день. . .

Надеждата възвива днеска
Далечъ отъ моя пжтъ
И чувствавамъ азъ срѣдъ другари
Самотността въ свѣтътъ!

Угасна Вѣрата ми топла,
Смрази я зименъ студъ
И лутамъ се азъ изъ раздруми
Катъ лунатикъ и лудъ!

Любовь! — туй чувство днесъ е
чуждо

За моята душа. . .
Изгубихъ я. . . Не ще се върне. . .
Съ какво да се тѣша? . . .

Ржката си подай ми, Боже,
И за животъ ме новъ
Ти приготви. . . Вдѣхни ми Вѣра,
Надежда и Любовь!

Приятелка на затворниците

„На младини азъ бѣхъ дѣвойка съ висши копнежи“ — говорѣше за себс си една руска княгиня. Не ме удовлетворяваше пустия, хладния и суетенъ свѣтски животъ. Искаше ми се да извърша нѣкакъвъ подвигъ. Азъ дълго мислихъ и търсихъ дѣло, най-послѣ намѣрихъ. Рѣшихъ да отида въ затвора при арестантитѣ, при ония нещастници, които бѣха вече осъдени на каторжна работа въ Сибирь. Бѣше ми жалъ за тѣхъ отъ дълбочината на душата. Човѣшкото правосъдие ги бѣ наказало. Тѣ получиха възмездие за стореното отъ тѣхъ зло, но не срѣщаха състрадателна милость къмъ тѣхната, макаръ и заслужена, участь. Щѣше ми се да отида при тѣхъ и задъ тѣхнитѣ желѣзни рѣшетки да внеса макаръ и едно слабо слово на любовъ, ласка, привѣтъ. Казаха ми, че това е безумие, че да се отиде при каторжниците е все едно да се влѣзе въ клѣтката на диви звѣрове, че тамъ словото за любовъ и правда ни най-малко нѣма да подѣйствува. Азъ настояхъ на своето, добихъ разрѣшение и не се разкаяхъ, Отлично помня първото си посѣщение, Надзирателтъ на затвора изкара всички арестанти. Голѣмата стая бѣше прѣпълнена отъ тѣхъ. Почти всички бѣха въ вериги. Лицата имъ бѣха мрачни, очитѣ гледаха нѣкакъ зловѣщо, изъ нодъ вѣжди. Неволно ме достраша, но азъ веднага се овладѣхъ и запитахъ:

— Всички вий сами ли пожелаете да дойдете тука?

Надзирателя се усмихна:

— Ний не ги питаме дали желаятъ. На тѣхъ имъ бѣ заповѣдано.

Най-напрѣдъ азъ помолихъ никого да не принуждаватъ, а слѣдъ това прѣдложихъ да останатъ само желаещитѣ, а на другитѣ прѣдоставихъ правото да си отидатъ по келиитѣ. Около 40—50 души, почти половината, излѣзоха подъ дрънкането на прангитѣ.

До мене стоеха надзирателтъ на затвора и двама стражари съ револвери. Излишно ми се видѣ всичко това. Бѣше много странно да отидешъ при хората да имъ говоришъ за това, че вѣрвашъ въ запазената у тѣхъ човѣщина, а сжщеврѣменно да се държатъ готови за стрѣлба револвери. Помолихъ да ме оставатъ сама.

— Това не може да бжде, каза надзирателтъ. — Вий, княгиньо, не знаете, кои сж тукъ прѣдъ васъ.

— Това сж хора, казахъ азъ, и азъ имъ се довѣрявамъ напълно. Моля ви, оставете ме тука безъ охрана.

Надзирателтъ излѣзе. Лицата на затворниците просвѣтнаха, изгубиха жестокостъта, станаха по-меки и привѣтливи.

Азъ имъ прочетохъ евангелския разказъ: какъ Христосъ ходилъ при грѣшниците и митаритѣ, прочетохъ притчата за блудния синъ и прибавихъ нѣщо отъ себе си. Казахъ, че за тѣхъ още не е изгубено всичко, че разбойникътъ на кръста се покаялъ, че разслабениятъ станалъ на крака слѣдъ 38-годишно боледуване. Слушаха внимателно. Накрай арестантитѣ благодариха и помолиха да отида пакъ.

На третия пжтъ бѣха вече всички затворници. Впоследствие азъ узнахъ, че надзирателтъ на затвора се ползвалъ отъ моитѣ посѣщения

като съ наказателно срѣдство. Не допускахъ провиненитѣ на моитѣ четения.

Слѣдъ три мѣсеца затворниците вѣче бѣха неузнаваеми, станаха по-тихи, нѣмаше по-раншнитѣ буйства и кавги. Изглеждаше, че у мнозина се почна сериозна вжтрѣшна работа.

— Ехъ, г-це княгиньо, наше слънце, — каза веднажъ единъ каторжникъ съ стригана коса, — ако ний бѣхме по-рано чули това, което ти сега ни четешъ и говоришъ, може би, не щѣхме да бждемъ тукъ. Да те възнагради Христосъ! Чрѣзъ тебе мнозина тукъ, въ затвора, видѣха свѣтлина. Сега е по-леко да се отиде въ каторгата. Главно, нѣма повече злоба, сърцето се смегчи. Да те надари Господъ съ всичко, що желаешъ и просишъ отъ Него!

Така азъ работихъ срѣдъ затворниците нѣколко години и винаги съ радостъ си спомнямъ това врѣме. Азъ отидохъ въ затвора за подвигъ, очаквахъ тежка борба съ закоренѣла злоба на озвѣрени хора, а намѣрихъ удоволствие, радостъ, блаженство. Затворниците ме посрѣщаха като млада дѣвойка, като сестра, като майка; разказвахъ ми своитѣ скърби, искаха ми съвѣтъ, жадно поглѣщаха всѣка моя дума. Затворнишкото управление на шега ме наричаше „звѣроукротителка“. И дѣйствиелно, арестантитѣ ме слушаха като никого друго.

Веднѣжъ въ затвора се случила скръбна история. За нѣкакъвъ простѣпкъ на арестантитѣ не имъ разрѣшили въ приемния день да се видятъ съ женитѣ си, Затворниците подигнали бунтъ, изкъртили дѣски отъ одѣра и почнали да чупятъ вратата. Надзирателтъ на

затвора повикалъ стражата. Въ тая минута неочаквано азъ влѣзохъ въ тюрмения коридоръ.

— Какъвъ е тоя шумъ? Какво става? запитахъ азъ?

— Ахъ, княгиньо, не наврѣме сте дошли. Затворниците полудѣха, чупятъ вратитѣ, повдигнаха бунтъ.

— Какъ тѣй, не наврѣме, казвате? Тъкмо на врѣме съмъ дошла. Азъ трѣбва да ги успокоя, Пустинете ме при тѣхъ въ общата стая.

— При тѣхъ? Въ о-щата стая? Господъ да ви пази, княгиньо. Та те и васъ и всички насъ ще разкъсатъ на парчета.

— Не бойте се, всички ще бждатъ здрави, а тѣ ще се успокоятъ и ще избѣгнатъ суровото наказание. Трѣбва да се прѣдпазватъ тия хора, които и безъ това сж тежко наказани. Дайте ми ключа!

Надзирателтъ послушно ми даде ключа. Азъ приближихъ до тежката обкова на съ желѣзо врата. Задъ нея се чуваха диви викове и трѣсъкъ отъ чупене на дѣски. Стѣклото на малкото прозорче бѣ разбито. Азъ извикахъ прѣзъ него.

— По-тихо! Какво е това?

Задъ братата шумътъ прѣстана. Чува се гласове:

— Княгинята!.. Братя, княгинята дошла!

Азъ отворихъ вратата и смѣло влѣзохъ въ стаята на бунтовниците. Тълпата почтително отстѣпи. Слѣдъ това ний мирно бесѣдвахме около единъ часъ и всичко угасна. „Бунта“ се прѣкрати.

Прѣзъ това врѣме азъ се окончателно убѣдихъ, че съ добро слово, съ любовна ласка и привѣтъ може да се смегчи и най-грубото сърдце. Слѣдъ запознанѣто ми съ моитѣ приятели отъ затвора азъ сега си прѣдставлявамъ хората като термометръ. На

улицата е силенъ мразъ, а въ тръбицата на термометъра — праздно. Всичкия живакъ отъ студа се е свилъ, не се вижда. Но стига да се приближи човѣкъ къмъ тръбицата, да духне на нея или да я вземе на ржцѣ, и нашата топлина веднага ще се прѣдаде на живака, Живакътъ ще излѣзе изъ крушката и ще почне да се излига нагорѣ. Сжщото става и съ хората. Голѣма хладнина владѣе въ отношенията ни единъ къмъ други. Въ такъвъ случай нѣма нищо чудно, че нѣкой са-

мотникъ, обезприютенъ бѣднякъ, съвсѣмъ загрубява душевно, заплотѣе, стане звѣрь. У него всичко добро потъва нѣкъждѣ дълбоко навтрѣ и тамъ се свие и стане като камъкъ. Но приближете го съ любовъ, опитайте се да духнете на него съ сърдечна ласка, да го пригрѣете до сърдцето си — и веднага ще видите, какъ той ще почне да тай, какъ въ самия него любовта бързо ще печне да повдига живака нагорѣ.

Прѣвелъ свещ. Ц. Ж.

„Господи, спаси ни“.

Лодката отплува. И, плъзкайки се по гладката повърхность на езерото, тя се отправя къмъ противоположния брѣгъ.

Необикновени хора бѣха плаващитѣ въ тая лодка: въ нея бѣха Христось и Неговитѣ ученици.

Бѣше вечеръ. Тихото и спокойно езеро изеднажъ стана бурно: надъ него се издигна силенъ вѣтъръ, издигнаха се високи вълни. „И бѣха въ опасность плаващитѣ“. А Христось „заспа“. Изплашенитѣ ученици се приближиха къмъ Него и, като Го разбудиха, казаха: „Господи, спаси ни, ние загинваме!“. И, Той стана, запрети на вѣтъра и на морскитѣ вълни, и бурята прѣстана, стана тихо“ (Лук. VIII, 24).

Бурята се прѣкратила и въ скоро врѣме лодката се приближила къмъ брѣга.

И въ сегашно врѣме, необятното житейско море грозно се вълнува: буря се вие надъ него. Ние, плаващитѣ, сме изплашени, — на-

мираме се въ опасность. Всички мислимъ: по кой начинъ да заздравимъ лодката чрѣзъ здравии весла и кормило. По кой начинъ? И що е въ състояние, кой има сили да прѣкрати тая велика буря? Кждѣ е сигурниятъ кормчия?

Вѣрваме и изповѣдваме, че само тогава ще утихне бурята, тогава ще настане тишина, когато въ нашия животъ, въ лодката на всѣки плувецъ бжде Христось.

Вѣрваме, че веслата и кормилото само тогава ще бждатъ здрави, сигурни, когато тѣ бждатъ направени при помощта и подъ ржководството на Христа.

Вѣрваме, че нашата лодка само тогава нѣма да загине въ морето, когато нейния кормчий бжде Христось.

Кормчиятъ да бжде — Христось, и само Христось, тогава нѣма да бждатъ страшни подводнитѣ скали, подводнитѣ насипи, които сега ни плашатъ. Лодката ще плува твърдо, — неинъ кормчий ще е Христось.

Кормчий Христосъ. И всички плаващи сж негови подчинени. Не роби, а свободни хора, подчиняващи се на своя кормчий — Христа само затова, че Неговитѣ указания, Неговитѣ ръководства сж спасителни.

Христосъ е водителятъ на плувците, на всѣки отъ насъ. Безъ Него ние ще умремъ, ще погинемъ въ вълнитѣ.

Христосъ е нашата „свѣтлина“.

Безъ Него, намъ, ще бжде тъмно безъ Него нашата лодка ще се удари въ подводна скала и ще се разбие.

Христосъ е нашия пжтъ, Той е нашия животъ. Чръзъ Него ние живѣемъ, движимъ се и сществуваме.

Кждѣ трѣбва да отидемъ, къмъ кого да се обърнемъ?

Къмъ Христа... Къмъ Него. „Господи, спаси ни“!

Отче нашъ.

Отче нашъ иже е си на небесахъ да сждитъ ся и
иже имже да ти иже царство твое да бу. деть во
и твоей вл. ке на челе. еи и на земли хвѣдь нашъ на
суду. нѣи дождъ нашъ дождъ и ас. та. ви нашъ дождъ на
иже якоже иже иже. ставиель дождъи колъ нашъи иже вѣе.
ди нашъ во. ку. ме. ти. е иже ба. ви нашъ отъ лукаваго

от Свободъ
8/11 1924г.
В. М. Мадарскъ

Любомиръ Бобевски.

Днешното врѣме.

За правдата лжиста
Той даде си живота,
За истината чиста
Издъхна на Голгота!

Отвори имъ очитѣ
И пакъ Го непознаха
И вързаха Го, биха
И плюха Го, ругахат!

И днесъ ако би слѣзълъ
Исусъ отъ небесата,
О, мъжи по-ужасни
Го чакатъ на земята!

Съ мъсть биха Го горили
И пекли на жарава. . .
Днесъ хората сж лоши,
По-зли сж отъ тогава.

Текста Л. Бобевски

Спокойно

Малитва.

Муз.: В. Диманасовъ

1. На Ис-ус-а от-крихъ си азъ ма-та. Но д рождега
2. На Ис-ус-а от-крихъ си азъ ма-та. Но д рождега
3. От-крихъ по-ту-ле-ни си илестъ. Но д рождега

Но д рождега
Исусъ Исусъ Исусъ

ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди

ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди

загда ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди

ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди

ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди

ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди
ли ду-хъ и тръби ли ду-хъ. ма-та и че-медъ и во-ди

Необходимостта да се чете Св. Библия и какъ да се чете.

Ще приведемъ нѣколко думи по тоя въпросъ изъ св. Отци на църквата. Св. Атанасий Александрийски така пише за ползата отъ четенето на Св. Библия:

„Понеже св. Писание прѣвзхожда всички други книги, съвѣтвамъ то да се чете съ прилежание.

Какви ужасни послѣдствия докарватъ ония, които забраняватъ да се четатъ и *основно да се знаятъ* прѣвзходните изречения на словото Божие.

Мисля, че посрѣдствомъ Библията, човѣкъ може да разгледа цѣлия си животъ, състоянието на своя духъ и своя начинъ на мисли, Чети, обаче, само така, като че то е писано за *твое* собствено положение, и се прѣдавай на Бога“.

„Справедливо и нужно е, пише Св. Василий Велики, щото всѣки направо да се учи отъ Св. Писание. Не само да получи голѣмо увѣрение въ истиността на вѣрата, но и да пази себе си отъ *човѣшкитъ прѣдания*“.

„Нѣма да паднешъ въ бездната на еретическитъ учения, ако стоишь върху здравия брѣгъ на Св. Писание, защото всички прилежни читатели на Писанието се наслаждаватъ отъ блаженството да бждатъ обхванати отъ Словото Божие. Ония, които оставятъ Писанието, блуждаятъ по неограниченитъ пустотии, гдѣто всичко се навърля върху имъ.“

Св. Кирилъ архиеп. Иерусалимски пише:

„Тайнитъ на вѣрата не трѣбва да бждатъ нито прѣподавани безъ

Св. Писание, нито разпространявани съ слѣпа вѣра или празнословие. И на мене, който проповѣдвамъ това учение, ти не трѣбва да вѣрвашъ, ако за това, което ти казвамъ, не ти представя доказателство изъ Св. Писание. Нашата вѣра получава сила не *отъ човѣшки доказателства, но отъ доказателства изъ Св. Писание*.“

Амвросий, епископъ Медиолански така пише:

„Писанието иска не само прилежно четене, но и старание, човѣкъ да изпълнява неговитъ свещени съвѣти въ собствения си животъ.

Ние говоримъ съ Христа, когато се молимъ. Ние Го слушаме когато четеме Св. Писание.“

Св. Тихонъ така пише за четенето на Св. Библия:

„Словото Божие ни е нужно. Да видимъ сега какъ трѣбва да го слушаме, или сами да го четемъ. Когато искаме да слушаме или четеме Словото Божие съ полза за душата, трѣбва да очистимъ своето сърдце отъ всички прѣпятствия, които не допушатъ на Словото Божие да се посели въ него. Напоениятъ сюнгеръ не може нищо да поеме, до като не се изстиска онова, съ което е напоенъ. Сжщо така и човѣшкото сърце обхванато отъ разни похоти, не може да допусне въ себе си да се посели Словото Божие. Къмъ слушане на Словото Божие трѣбва да се пристѣпва съ страхъ и радостъ. Съсь страхъ, като се мисли за величието на Оня, отъ Когото То е дадено, тъй като Той е Богъ,

Царь небесенъ. Съ радостъ — като се мисли за благостта на Оня, Който чръзъ Своето свето Слово е благоизволилъ съ насъ бѣднитѣ, убититѣ и отхвърленитѣ да бесѣдва и не се е погнушилъ да ни даде Своето Писание както приятелъ на приятелъ изпраща писма. Небесниятъ Баша, Богъ и нашъ създателъ, пратилъ на човѣка Своето Писание чръзъ пророцитѣ и апостолитѣ, като писмо къмъ свои приятели, въ което открилъ Своята воля, въ което обявилъ кой е Той и какъ обича човѣка и го пази и къмъ какво го води, въ какво го призовава къмъ Себе и въ общение съ Себе, обѣщава му вѣчно небесно царство и неизказана на небесата радостъ, Прочее, човѣче, чети и слушай Писанието, като писано за самия тебе, чети го като писмо на Небесния Царь, на твоя Богъ на тебе изпратено въ знакъ на Неговата любовъ и милостъ къмъ тебе. И тъй, съ радостъ и голѣма утѣха ще четешъ и ще слушашъ Словото Божие. При това прилежно се моли съ св. Давида на Твореца, казвайки: „Господи отвори очитѣ ми, и ще видя чудесата на Твоя законъ“ (Пс, 118). Такава твоя молитва ще бже бесѣда къмъ Бога, а твоето четене или слушане на Словото Божие ще бже Божия беседа къмъ тебъ. Чръзъ молитвата ще говоришъ къмъ Бога и своята молба ще предлагашъ, а Богъ чръзъ Своето свето Слово ще ти отговаря, ще те учи, увѣщава, наставлява, вразумява и утѣшава. Чудна беседа Богъ съ човѣка, Създателтъ съ своето създание, Господъ съ раба си бесѣдва. Когато пристѣпвашъ да слушашъ Словото Божие, имай за примѣръ благочестивата Мария,

която оставила всички домашни грижи и, като седнала при нозетѣ Иисусови, слушала словото му. Аминъ“.

Св. Иоанъ Златоустъ така пише за четенето на Библията:

„За да можете по-лесно да изучите и помните Божествената Книга, моля Ви и ви увѣщавамъ да не чакате ние проповѣдницитѣ съ нея да Ви запознаваме а изпрѣварвайте ни, като четете Писанието дома по собствено желание. Събирайте съсѣдитѣ си, вземете въ ржцѣ Божествената Библия и усладете своите сърдца и сърдцата на слушателитѣ съ четене на словото Божие“.

„Ние видѣхме, — пише свещеникъ Димитръ Костолски въ историческото изслѣждане на домашното четене Словото Божие у християнитѣ въ първитѣ вѣкове, — че учителитѣ на Църквата прѣди всичко изисквали отъ християнитѣ при упражняването въ Словото Божие *собствено* внимание, защото е невъзможно, при всѣки християнинъ да има наставникъ. Тѣ сжцо говорили, че трудността на разбиране словото Божие повечето пжти е прѣдлогъ на ленивитѣ и разсѣянитѣ, че пророцитѣ и апостолитѣ, както и вселенскитѣ учители сж говорили тъй, че всѣки е могълъ да ги разбере. Истинскиятъ любителъ на Писанието дѣйствително се старалъ да постигне иеговия смисълъ съ *собствено размишление*. Ако той чръзъ просто четене достатъчно опознавалъ Писанието и го е челъ не единъ пжтъ, разбралъ е вече труднитѣ мѣста, като вниквалъ въ връзката на думитѣ, или като съпоставвалъ различни мѣста на Писанието!“

Най-послѣ да приведемъ и други думи на св. Иоана Златоуста, които и въ сегашно врѣме иматъ всичката сила на своето значение.

„Причината на всички злини е тая, че твърдѣ малко се знае Свещеното Писание“.

Да завършимъ, всичко това съ молитвенитѣ думи на Блажения Иринея: „Дай, Господи, щото всич-

ки, които четатъ св. Пиисание, да Те разбератъ и да се укрѣпятъ въ Тебе“.

Иисусъ, нашиятъ Спасителъ е казалъ: Славя Те Отче, Господи на небето и земята, че Ти си скрилъ това отъ мъдритѣ и разумнитѣ и си го открилъ на младенцитѣ“ (Мат. 11,25).

Н. Р.

Любомиръ Бобевски.

Срѣдъ вихритѣ на живота.

Безъ бродъ останешъ ли въ живота,
Безъ храмъ, безъ свѣтла цѣль
И полетишъ ли главоломно
Катъ устрѣленъ орелъ!

Срутишъ ли святитѣ олтари —
Леговище на блѣнъ, мечти,
Що носили сж те високо,
Орела дѣ лети!

Нагазишъ ли въ блатата кални,
Що има ги въ свѣта,
Щомъ заслѣпѣятъ ти очитѣ
Отъ грѣхъ и суета!

Изпуснешъ ли веслата зриви
Въ житейското море

И замѣлвятъ ли ти устата
Съ тихъ шепотъ: „Ще се мре!“

Тогави ти подай ржка си
На Бога милостивъ
И Той ще те спаси, запази
Отъ зли духъ нечестивъ!

Ще ти отвори Той очитѣ,
Ще ти посочи пътъ
Огрѣнъ отъ правда, добродѣтель,
Далечъ отъ грѣхъ и смъртъ!

Иди при източника Неговъ,
Влѣзъ въ чистия Му домъ,
Спасенъ ще бждешъ и далече
Отъ всѣкакъвъ Содомъ!



ЧИТАТЕЛИ, разпространявайте изданията на „БЪЛИЯ КРЪСТЪ“: „ХРИСТИЯНКА“, „ВЪРА и ЖИВОТЪ“ и религиознитѣ картинки. Послѣднитѣ сж отличенъ подаръкъ за дѣцата. Тия картини сж изъ картинитѣ на най-именититѣ европейски и руски художници. Тѣ се дѣлятъ на четири серии: НОВОЗАВѢТНА, ВЕТХОЗАВѢТНА, ЦЪРКОВНОИСТОРИЧЕСКА и нравствено символическа.

Света Павла Витлеемска.

(Продължение отъ кн. 8)

Първитъ ѝ наставници и единствения ржководителъ

Минали се двѣ години откакъ Павла заживѣла така. 382 година. Въ това врѣме папа Дамасъ свикалъ на съборъ епископитѣ отъ цѣлата вселенна, въ това число и източнитѣ, извѣстни на цѣлия свѣтъ съ светостъта на своя животъ. Между дошлитѣ били двама източни епископи — Павлинъ Антиохийски и Епифаний Кипърски — които завладѣли вниманието на светитѣ Авентински отшелници и въ това число и на св. Павла. Тя изпросила у папа Дамаса благословение да ги приеме въ своя дворець, гдѣто се и ползувала съ другаритѣ си отъ тѣхнитѣ бесѣди. Светителитѣ разказвали на своитѣ слушателки за виденитѣ отъ тѣхъ свети мѣста и велики отшелници, и съ тия разкази тѣй разпалили душата на Павла, че я обхванало неудържимо желание лично да се запознае съ всички тия чудеса на християнското благочестие. Но това намѣрение узрѣло и окрѣпнало подъ влиянието на друго пламенно слово. Наедно съ горѣспоменатитѣ епископи дошелъ и, по онова врѣме още малко извѣстния за свѣта, блажени Иеронимъ, на когото прѣдстояло да стане единственъ ржководителъ на Св. Павла и на нейнитѣ другарки и който запалилъ новъ, още по-силенъ пламъкъ у тия благодатни души. Блажениятъ Иеронимъ, отецъ и учителъ на Църквата, краснорѣчивъ писателъ, неуморимъ борець за истината на християнскитѣ догмати, пламененъ подвижникъ и единъ отъ най-образованитѣ чо-

вѣци на своето врѣме, става наставникъ и ржководителъ на Св. Павла, съзнателно и благоговѣйно застанала въ редоветѣ на неговитѣ ученички. По послѣ тѣхъ съединила сжщата беззавѣтна дружба и взаимна прѣданность, каквато съединявала Св. Олимпияда съ св. Ив. Златоуста. Това били сжщо такава трогателни до гроба отношения, прѣдъ които тъмнѣятъ всички човѣшки чувства и привързаности.

Метода на учителя.

Блажени Иеронимъ започналъ съ четението на книгитѣ на Свещ. Писание въ многобройния кръгъ на своитѣ благочестиви ученици. И виждаме ги млади, красиви, съ фламмеуми на глава, устремили благовѣненъ погледъ и слухъ къмъ пламенния и краснорѣчивъ проповѣдникъ на Словото Божие. Като прочиталъ текста на Писанието, блаж. Иеронимъ веднага давалъ и тълкованието му. Най-напрѣдъ той излагалъ буквалното значение на Словото Божие, слѣдъ това върху това твърдо основание изграждалъ своитѣ обяснения, смѣсвайки индусказателното му значение съ буквалното обяснение, а по тоя начинъ, извличалъ отъ свещенния текстъ неочаквани богатства Той каралъ слушателитѣ си да забѣлзватъ отношенията между Ветхия и Новия Завѣти и всѣкъждъ показвалъ подъ буквата скрития Исусъ Христосъ. Сжщо се старалъ да разкрие облеченитѣ въ образи нравоучения и истини и искусно ги прилагалъ къмъ християнския животъ. Събранието било въ възторгъ отъ своя учитель. Неговитѣ високи знания, животъ и

горешо краснорѣчие, самата му външност — иноческото облѣкло, строгиятъ ликъ, изсѣхналъ отъ покаяние и потъмнѣлъ отъ лжчитѣ на източното слънце, — всичко това придавало на неговитѣ бесѣди висша привлекателностъ и необикновено влияние.

Като разкривалъ съ наслада на такива просвѣтени умове и чувствителни сърдца „тия поляни на Св. Писание, изпѣстрени“, както самъ той се изразявалъ, „съ небесни цвѣтове“, Блаж. Иеронимъ се стремилъ, щото изучаванieto имъ да не бжде повърхностно, но да прониква дълбоко, гдѣто, споредъ думитѣ му, се намира благоуханието и истинската сладостъ на Свещ. книги. По тоя пжтъ, т. е. до благодатната дълбочина на св. Писание, до велика свѣтлина се стремилъ бл. учителъ и неговитѣ свети ученици, за да се проникнатъ отъ вѣчнитѣ истини. И такава била ревността на ученичкитѣ, такъвъ билъ стремежа имъ да разбератъ истината, че тѣ не всѣкога се задовлявали съ първитѣ обяснения на Учителя, но му прѣдлагали въпроси дотогава, докато не имъ ставало съвършено ясно.

Майка и дъщеря — ученички.

Най-пламенна, и най-проницателна въ тия благочестиви издирвания била св. Павла, въ която блаж. Иеронимъ забѣлѣзалъ всички дарби на ума и сърдцето и която отъ самото начало забѣлѣзалъ на Авентинскитѣ събрания наедно съ дъщеря ѝ Евстохия, като двѣ капки вода, приличаща по своитѣ качества на майка си. Света Павла намирала въ Божествения източникъ на Писанията всичко онова, което търсила душата ѝ: утѣха, сила,

просвѣта въ цѣлата имъ пълнота.

Прѣдъ нейния възхитенъ умъ се разкривали незабѣлѣзани отъ нея дотогава значения на изрѣченията, много пжти по-рано четени отъ нея. Само сега, при свѣтлината на тълкованията на бл. Иеронима и нейнитѣ собствени размишления, думитѣ на Св. Писание откривали прѣдъ нея съкровища, за съществуването на които тя и не подозирала.

Тълкуванията на бл. Иеронима, обогатени поради близкитѣ му сношения съ гърцитѣ и основани на дълбоко знаяне на първоначалния езикъ на свещ. книги, били за св. Павла неизразима наслада. Тя повече отъ всички отегчавала бл. Иеронима. „Напразно се съпротивлявахъ на нейнитѣ настоявания, пише той, азъ бивахъ принуждаванъ да отстъпвамъ и да се покорявамъ на необходимостта да я уча на всичко онова, на което самъ се учихъ, разбира се, не съ собствения си самонадѣянъ умъ, който е най-лошъ учителъ, но отъ великитѣ мъже на Църквата. Ако понѣкога азъ се колебаехъ и се признаехъ въ своето незнание, това не ме спасяваше: Павла изискваше, щото азъ, най-малко, да изложамислитѣ по това на разнитѣ тълкователи, като обясня, кои отъ тѣхъ прѣдпочитамъ!“ Младата Евстохия, която никога не се отдѣляла отъ майка си, подражавала ѝ въ това, както и въ всичко останало. Павла направила още повече: като виждала, че истинскиятъ златенъ ключъ за съкровището на св. Писание се крие въ языка, на който е написано, тя за кратко врѣме съ съвършенство изучила еврейския езикъ, който блж. Иеронимъ изучилъ съ дългогодишенъ упоренъ трудъ, и при това трѣб-

вало постоянно да си го припомня, като шеговито казвалъ: „Ако остана еврейския езикъ, и той ще ме остави“.

„Ще кажа онова, което ще се стори за невѣроятнo“, — пише бл. Иеронимъ, „обаче това е самата истина. Еврейскиятъ езикъ, доколкото го зная, много трудъ струваше за моята младостъ. Надъ него и сега още усилено се трудя, страхувайки се, че, ако го за малко оставя, и той ще ме остави. Павла се залови съ неговото изучаване и успѣ да го изучи тъй добръ, че говори на него съвършено правилно, безъ да прѣмѣсва латински изрази и всѣкога четеше псалмитъ по еврейски. Сжщото правѣше и Евстохия.

Главнитѣ прѣдмети на ржководителя.

Блаж. Иеронимъ присаждалъ у своитѣ ученички онова гледище, което все повече и повече го овладавало, все по-здраво се закрѣпвало въ неговата дълбока душа. Християнството поражавало неговия строгъ умъ съ единството на догматическата и нравствената страни на своето учение и поради това той се обръщаль не само къмъ отвлечното изучаване на догматическия истина, а и къмъ приложението на нравствения законъ, изтичащъ отъ тѣхъ.

Тази сила, съ която християнството въоръжавало сърцето, тия чудни побѣди надъ чувствата, струващи на самия него такава упорита и дълга борба, го издигали въ очитѣ дѣвизитѣ и женитѣ християнки. Той дошълъ отъ Изтокъ въ Римъ, горещъ почитателъ и пламень преповѣдникъ на тия висши добродѣтели, не налагани отъ християнството върху всички,

като необходима заповѣдъ, но като заповѣдъ, въ ноято е заключена висша свобода на духа.

Любовъта къмъ Бога е била първия прѣдметъ, който блаж. Иеронимъ прѣдлагаль на Авентинскитѣ отшелници, като имъ внушаваль разпятие на плътта съ нейнитѣ страсти и похоти, и като ги увѣщаваль да умратъ, за да живѣятъ по заповѣдитѣ на ап. Павла. Втори прѣдметъ била любовъта къмъ бѣднитѣ. За да привлече ученичкитѣ си къмъ жертви и пълно себеотрицание, той имъ показваль Иисуса Христа въ лицето на бѣднитѣ, като имъ посочваль за награда, самата утѣха да благотворятъ на нещастнитѣ въ замѣна на отхвърленитѣ утѣхи на земния животъ.

Раздаванетоъ срѣдства на бѣднитѣ бл. Иеронимъ считаль само първа степенъ на милосърдието.

Втората степенъ — самопожертвуванието — била именно оная важна крачка въ дѣлото на благотворението, до която той искаль да доведе своитѣ ученици. Той имъ проповѣдваль побѣда надъ всичко, което изисквало усилие на волята, като напр. отвращение, ужасъ, страхливостъ, самосъхранение. Благодарение на неговото влияние благочестивитѣ патрицианки почнали да издигатъ въ Римъ болници и други благотворителни учрѣждения, подобни на ония, каквито вече имало на Изтокъ. По тоя начинъ, убогитѣ, сакатитѣ, болнитѣ и пр. нещастни, лежащи по площадитѣ и улицитѣ, били събирани въ убѣжища, гдѣто за тѣхъ се грижили съ християнска любовъ. Знатниятъ, лѣнивъ Римъ не единъ пжтъ билъ свидѣтель на ония чудеса на милосърдие и любовъ, които вършила Св. Павла.

която, като войникъ, била всѣкога напредъ, прѣдъ най-страшнитѣ нещастия и зрѣлища, наедно съ Евстохия.

Но редомъ съ великитѣ подвизи, Павла, като майка, свързана съ майчински задължения, не могла да остави на произвола на сждбата своитѣ дѣца. Обаче сега нейното отношение къмъ тѣхъ става друго, съотвѣтно на онова вжтрѣшно прѣбраждане, което станало въ нея. Въ всѣко свое дѣте тя пламенно искала да види идеаленъ християнинъ и съотвѣтно на това си желание тя ги възпитавала. При всичката своя любовъ къмъ тѣхъ, тя, обаче, не стѣснявала съ нишо тѣхната вжтрѣшна свобода, желаейки, щото тѣ доброволно и напълно съзнателно да принадлежатъ на Оногова, на Когото тя отдаде цѣлия си животъ.

Но Господъ не прѣставалъ да посѣщава съ изпитания оная, която прѣдначилъ за велико и славно очистиане въ тѣхното горнило. Голѣмата ѝ дъщеря — Блезила овдовѣла и сжщо тъй, както и майката, се обърнала съ цѣлата си душа къмъ Христа. Блаженный Иеронимъ билъ въ възторгъ отъ тоя новъ членъ на Авен-

тинското паство, което беззавѣтно се отдало на подвизи на вѣрата и любовта. Но дълго врѣме не могълъ да се радва на нея. Въ разивѣта на своята младостъ и красота Блезила умрѣла. Наедно съ тая загуба на неутѣшимата майка, започнали интригитѣ на настроилитѣ се срѣщу ѝ нейни родственници и познати, озлобени за нейното духовно влияние върху дѣцата, а още повече и срѣщу блаж. Иеронима, тѣхния ржководителъ, противъ когото отъ деня на смъртъта на Блезила сезапочнало сжщинско гонение дори до послѣдния му часъ. Около това врѣме умрѣлъ и покровителъ на Авентинския кржжокъ — папа Дамасъ, подъ защитата на когото се намиралъ бл. Иеронимъ, враговетѣ на когото били много прѣдпазливи при живота на негова високъ покровителъ. Затова пъкъ веднага слѣдъ смъртъта на Дамаса враговетѣ на истинското благочестие открито възстанали противъ него и неговия главенъ виновникъ бл. Иеронимъ, тъй че, прѣслѣдванъ отъ клевети, оскръбления и заплашвания, той билъ принуденъ да напустне Римъ.

(слѣдва).

Разпросиранявайте „БЪРА И ЖИВОТЪ“. периодично издание нм „БЪЛИЯ КРЪСТЪ“. Излѣзли сж до сега 28 броя — най-разнообразно съдържание. Единъ брой — 50 ст. Изписва се отъ редакцията на „Християнка“.

Който испраща абонамента си чрѣзъ пощенски записъ, да отбѣлѣзва и своя №, подъ който получава и списанието, Инакъ може да се създадатъ недоразумѣния.



♦ Картина отъ Х. Хофманъ

Божествениятъ Отрокъ Исусъ



Картина отъ Х. Хофманъ

Св. Иоанъ Кр. стителъ на млади години.

АНКЕТА СРЪДЪ УЧЕНИТЪ.

5. Какъ да се гледа на съвършенитѣ невѣрници.

Най-послѣ за насъ сж отъ голѣмо значение думитѣ на ученитѣ по другъ единъ въпросъ: какъ да се гледа на невѣрницитѣ? По тоя въпросъ въ свитѣ отговори ученитѣ мже казвать, че на сегашнитѣ отрицатели и невѣрници не трѣбва да се обръща никакво внимание, че тѣхнитѣ думи нѣмать никаква цѣна, че тѣ просто на просто сж бърборковци и нишо повече. А що се отнася до прочутитѣ невѣрници Хексли, Хекель, Бебель, Тиндаль — тѣхнитѣ теории и учения сж отживѣли и съвсѣмъ погрѣшни.

Ето и самитѣ думи на корифейтѣ на науката:

„Да бжда азъ на вашето мѣсто, нѣмаше да придамъ никакво значение на думитѣ, на който и да било лекторъ, по въпроситѣ както на науката, така и на религията, щомъ величае себе си за антирелигиозенъ“.

Така пише въ отговора си В. Бойдъ Доукинсъ, професоръ по геология и палеонтология въ Манчестеръ, часть отъ отговора на когото по рано приведохме во други въпроси.

„Дръжете се здраво за Нагорната проповѣдь и не придавайте никакво значение на *лудостта* на *тщеславни и глупави отрицатели!*“ — Съвѣтва Джеймсъ Критчтонъ Броунъ.

А Дайсъ Деквордъ, когото вече цитирахме по други въпросъ, съ-

вѣтва: „*Не се разтройвайте заради безбожниците!* Въ свѣта има твърдѣ много слаби, тещестлавни и невѣжествени бърборковци! Можете да бждете увѣрени, че болшинството най-добри и най-откровени учени не срѣща трудности да примири християнската религия съ постояннитѣ придобивки на науката“.

Сжщо така и Д-ръ Вилиямъ Джонъ Голаиндъ пише: „едва ли трѣба да се обрѣща внимание на мнѣнието на хора, подобни на споменатитѣ отъ васъ, които твърдятъ, че виднитѣ прѣдставители на науката били нерелигиозни и враждебни на християнството“.

По въпроса пъкъ за старитѣ отрицатели и невѣрници ето що пише Франкъ Кжверсъ, докторъ на наукитѣ, професоръ по биология, авторъ на много научни трудове:

„Азъ знамъ само двама видни учени, които рѣшително сж нападнали на християнската вѣра — Хексли и Хекелъ. Тѣ и двамата, като учени не **СТОЯТЪ ПО-ВИСОКО ОТЪ ОНИЯ**, на които имената вие сте споменали въ вашето писмо и двама отъ които сж били мои учители прѣзъ студенчеството ми. Научнитѣ теории на Хекеля благодарение на най-новитѣ работи, фактически сж устарѣли въ много отношения до толкова, че името му въ съврѣменитѣ тракти по въпроса за еволюцията се споменува само, за да се покаже пълната устарѣлость на неговитѣ възгледи спрѣмо сегашното положение на знанието и че, напримѣръ, неговиятъ биогенетически законъ не издържа строгата критика на деталното ембриологи-

ческо изслѣждане въ послѣдно врѣме и се явява като едно безплодно обобщение. Неговитѣ „монистически“ възгледи станаха прѣдметъ на смѣхъ за съврѣменитѣ философи. Научната работа на Хексли стои, разбира се, не сравнено по високо, ала що се отнася до теорията за еволюцията, той е билъ само популяризаторъ на дарвинизма, безъ да му даде нѣщо ново“.

По сжщия въпросъ проф. Оливеръ Лоджъ пише: „Нѣма съмнѣние, че проф. Хекелъ може да счита себе си напълно оправданъ, отъ свое гледище, относително своитѣ съчинения, но азъ твърдя, че, увлѣченъ твърдѣ далечъ отъ вълната на прилива на монистическата философия, той, за нещастие, при опрѣдѣлянето на нейнитѣ особености, се увлѣкълъ да установи нѣкаква точност (прѣдполагаема) въ деталната разработка на материализма и подчинилъ тия чаености на тѣй тѣсно и ограниченото гледище отъ съвокупността на опита, че понататѣшното развитие на съврѣмената мисль го оставило, сжщо както и негова великъ другаръ Хербертъ Спенсеръ, остана на сухъ брѣгъ, вѣнъ отъ течението на ония (научни и философски) мнѣния, които въ сегашно врѣме почнаха да приематъ по-друго, отколкото по-рано, направление. **Неговиятъ гласъ е гласъ отъ прѣживелицитѣ изъ срѣдата на XIX вѣкъ.** Хекелъ е твърдѣ ясенъ и краснорѣчивъ прѣдставитель на мнѣнията, които прѣобладаваха въ онова врѣме срѣдъ мнозина тогавашни водители на мисълта, но водители, които, както и тѣхнитѣ приемници, трѣбваше да бждатъ свидѣтели, какъ европейското съзна-

ние надрасна тия мнѣния; така че въ сегашно врѣме гласа на професора Хекеля се оказва гласъ въпиющъ въ пустинѣ, не командващъ гласъ на пионеръ въ авангарда, който върви предъ армията, а отчаянъ викъ на знаменосецъ, изоставенъ отъ отстъпващитѣ редове на другаритѣ, които маршируватъ въ ново, по-свѣжо и иделистическо направление“.

Съ тази оцѣнка е напълно съгласенъ и професоръ Хенрихъ Вейнелъ. Въ една своя статия той пише: Бебель и Хекелъ за нашия вѣкъ и неговитѣ интереси сж прѣживѣлици отъ 70-тѣ години на миналия XIX вѣкъ. Тѣ не сж ръководители на сега живѣещето, сега работещето поколѣние. Науката става повече внимателна“.

Джорджъ С. Боулджеръ, професоръ по естествена история, професоръ по ботаника и геология, членъ на нѣколко научни дружества и авторъ на много учени работи, пише:

„Чини ми се, че отнасянето на Хексли, Хекеля и Тиндаля къмъ разряда на анти-християнитѣ ще бже точно. Но тѣхната философия, по своя характеръ, е сжщиятъ она материализмъ, философската несъстятелностъ на който е била осждена отъ най-великитѣ мислители на тѣхното врѣме, а сжщо и отъ значително число хора отъ собствената имъ школа“.

И въпрѣки всичко това, у насъ се прѣвеждатъ сега съчиненията на тия отрицатели и се даватъ въ ржцѣтъ на нашитѣ интеллигенти, полуинтелигенти, ученици и студенти като послѣдня дума на науката!

Арх. Ст. Абаджиевъ.



Педагогически бѣседы.

Възпитание на чувствата и волята.

Възпитанието на волята не може да се разглежда отдѣлно отъ възпитанието на чувствата. Тѣзи двѣ страни на човѣшката природа сж нераздѣлно свързани една съ друга. Потикъ да извършимъ тази или онази постъпка е винаги нѣкое чувство. Не е достатъч-

но да сме убѣдени чрѣзъ ума си въ необходимостта на постъпката. Ако въ насъ надѣлѣе чувство на противоположната постъпка, тя ще бже извършена, а не първата. Това особено важи за дѣтето. Ето защо извънредно важно е да се обърне внимание върху възпитанието на чувствата.

При това възпитание съвѣтитѣ

и заповѣдитѣ нѣматъ онова значеніе, което нѣкои имъ придаватъ. Необходимо е да се дѣйствува чрезъ личното прѣживяване на дѣтето. Дайте му възможность да изпитва по-често онѣзи чувства, които подтикватъ къмъ добри постъпки и отстранете всѣка възможность за възбуждането на противоположнитѣ чувства.

Основата на всѣко възпитание е закона за привычката.

Ако дѣтето нѣколко пѣти прѣживѣе чувство на състрадание и направи пожертвуване, това ще бжде много по-важно за възпитанието му, отколкото да му повтаряме всѣки день, че трѣбва да помага на другитѣ. Това важи за всички чувства и привычки, които искаме да му вкоренимъ. Забѣлѣжимъ ли, че въ дѣтето сж се образували лоши привычки и наклонности, не трѣбва да мислимъ, че съ крути мѣрки ще можимъ да ги изкоренимъ, което е невъзможно, а трѣбва постепенно и неусѣтно да ги замѣнимъ съ други поклонности и привычки.

Това е едно елементарно правило, което всѣка майка трѣбва да знае. И най-безволното дѣте е способно на малки усилия. Дайте му възможность да направи нѣколко пѣти подъ редъ това усилие. При всѣко повторение въ неговата неоформена още нервна система се проправя новия пѣтъ на новата привычка и слѣдъ като се връже той веднѣжъ, тогава и да иска дѣтето да се върне къмъ старата привычка, това ще бжде невъзможно.

По-важнитѣ срѣдства, съ които си служатъ при възпитанието на чувствата и волята, сж слѣднитѣ: надзоръ, заповѣдъ, наказания и

награди, укори и похвали, примѣръ и др.

Надзорътъ е първото нѣщо, на което майката трѣбва да обърне внимание. Тя трѣбва да знае всичко, което върши дѣтето ѝ, за да може на врѣме да вземе нужнитѣ мѣрки. И най-лошитѣ наклонности биха могли да бждатъ задущени въ тѣхното начало, когато още не сж пуснали корени въ дѣтската природа. Колко много прѣстѣпници сж сжздадени само благодарение на тая липса на надзоръ прѣзъ дѣтскитѣ години!

Но трѣбва да се пазимъ да не би надзорътъ да стане тиранически за дѣтето и да почне да спѣва неговото естествено проявление. Най-добръ е, ако той става незабѣлѣзано за дѣцата и ако постепенно намалява, за да изчезне съвсѣмъ, когато младежътъ може вече самъ да се контролира.

Заповѣдта трѣбва да се употребява колкото се може по-рѣдко и да бжде винаги добръ обмислена. Най-лошото е, когато почнатъ да се даватъ на дѣтето противорѣчиви заповѣди отъ разни лица, или отъ едно и ещо лице. Сжщо тъй не трѣбва да се даватъ едновременно много заповѣди, или пѣкъ такива, които дѣтето не може да изпълни. Но когато веднѣжъ заповѣдта е дадена, трѣбва да се иска непрѣмѣно нейното изпълнение. Ако това не се спази нѣколко пѣти, дѣтето нѣма вече и да обръща внимание на понатѣшнитѣ заповѣди. А колко често грѣшатъ майкитѣ именно въ това отношениѣ!

Наградитѣ и наказанията сж най-често употребяванитѣ срѣдства за възпитание, но не всѣкога тѣ даватъ очакванитѣ отъ тѣхъ резултати. Прѣди всичко съ тѣлесни-

тѣ наказания (бой, затворъ) трѣбва да си служимъ само въ изключителни случаи, а още по-добрѣ ще е, ако съвсѣмъ не ги употребяване, защото тѣ могатъ да озлобятъ дѣтето и вмѣсто полза да принесеть голѣма врѣда. И при духовнитѣ наказания (укоръ, мѣрене, лишение отъ довѣрие и пр.) трѣбва да имаме винаги прѣдъ видъ извѣстни правила. Никога не се разгнѣвявай; наказвай само слѣдъ зрѣло обмисляне и като имашъ прѣдъ видъ особения характеръ на дѣтето. Ако ще наказвашъ, направи това своеврѣменно, а не дълго врѣме слѣдъ простѣпката. Никога не забравяй, че наказанията сж едно необходимо зло и колкѣто по-рѣдко се употребяватъ, толкова по-добрѣ. Нѣкои педагози се изказватъ даже и противъ наградитѣ, защото дѣцата ще свикнатъ да вършатъ всичко само заради облагата, която очакватъ, а това не е напълно нравствено. Но при малкитѣ дѣца трѣбва да има подарѣци и награди, за да ги поощряваме въ посоката, която сме избрали за тѣхното поведение. Но и тукъ трѣбва да бждемъ внимателни и умѣрени. Винаги е по-добрѣ да се дѣйствува се духовнитѣ награди — похвалитѣ. Често пжти една добра дума, една похвала окуражаватъ дѣтето да постоянствува въ извършването на нѣкои постѣпки. Както при наказанията, тѣй и при наградитѣ най-важното нѣщо е да бждемъ винаги справедливи. Несправедливото наказание озлобява дѣтето, а несправедливо награденото дѣте ще озлоби противъ себе си своитѣ братчета и сестри, или пжкъ своитѣ другари.

Нѣкои педагози (Русо, Спенсеръ) прѣпорѣчватъ тѣй наречената „ме-

тода на естѣственитѣ послѣдствия“.

Ако наприкладъ, дѣтето счупи призорѣца, да се остави да изпита послѣдствието (студа) и това ще бжде най-подходящото наказание. Ако прѣяде плодове, наказание ще му бжде болката въ стомаха и пр. Сжщо тѣй по естѣственъ пжтъ то ще получи и награди за своитѣ дѣйствия. Когато родителитѣ наказватъ дѣтето, то се разгнѣвява противъ тѣхъ, но противъ природата не може да се гнѣви. И при това природата е винаги справедлива въ своитѣ награди и наказания, Тая метода изглежда много добра, но ясно е каква опасностъ крие тя въ себе си. Понѣкога естѣственитѣ послѣдствия отъ постѣпката на дѣтето могатъ да бждатъ опасни за неговото здраве и даже да застрашаватъ живота му и въ такива случаи, разбира се, възпитателтъ не може да не се намѣси. Но добрѣ е при надзоръ да оставимъ дѣтето да изпита нѣкои естѣвени послѣдствия, защото само тѣй, а не чрѣзъ думи, ще може да се обогати неговата опитностъ.

Най-могъщето възпитателно срѣдство, обаче, си остава *примѣра*. Едно отъ характернитѣ черти на дѣтската природа е нейната извънредно силна подражателностъ. Дѣтето подражава както на добритѣ така и на лошитѣ постѣпки на тѣзи, които го заобикалятъ. Ето отъ кждѣ иде важността на съмейството и на другарската срѣда. Дѣтето ще подражава прѣди всичко на своитѣ по-възрастни братя и сестри и на своитѣ родители. Колко внимателни трѣбва да бждатъ тѣзи послѣднитѣ въ всичко, което вършатъ прѣдъ очитѣ на своитѣ дѣца! Но колцина родители мислятъ за това? А хиляди

съвѣти и заповѣди не могат да направят това, което може да направи единъ примѣръ. Особено опасно е, когато дѣтето почне да разбира и вижда противорѣчието между думитѣ и дѣлата на тѣзи, които претендират да бждат негови възпитатели.

Както при възпитанието на ума е важно да има единъ обединителен центъръ, сѣщо тѣй трѣбва да има единъ центъръ на тежестта при чувствата и волята. Безъ това не може да има характеръ—последната цѣль на всѣко нравствено възпитание. Кое чувство може да послужи за подобенъ центъръ?

Безъ съмнѣние; само едно истинско, дълбоко и искрено религиозно чувство. Единъ съвремененъ мислителъ казва: „Душа и религия сж двѣ думи за едно и сѣщо нѣщо“. Съ това иска да каже, че душа не може безъ религия, нито пъкъ има религия безъ душа. Тамъ, където липсва религия, липсва и душа. Какъ да си обяснимъ иначе липсата на нравственост и характеръ въ съвременната младежъ? Материалистичното обяснение на всичко убива религиозното чувство, а съ него и душата и прѣсушава

сърцето. Никъкъвъ центъръ на тежестта, никакви цѣнни тяжести изобщо, а всичко леко, повърхностно и плоско. Майката-християнка трѣбва да спаси чадото си отъ такъва безсмисленъ и безцвѣтенъ животъ. Нека тя постави още отъ рано чувството на страхопочитание прѣдъ Бога въ душата на своето дѣте. Това чувство нека бжде основниятъ тонъ въ мелодията на неговия душевенъ животъ и основната краска въ картината на неговия мирогледъ. Тогава тайната на битието нѣма никога да го напуска и животътъ за него ще бжде нѣщо сериозно и свято, а не безсмислена игра, както за изгубилия равновѣсието младежъ.

А майката може да направи това и тя трѣбва да го направи. Нека религиозенъ екстазъ пламне въ сърцето на всѣка българска майка и тогава ние ще бждемъ спасени отъ застрашаващата ни апатия къмъ всичко духовно и идеално. Това е една належаща нужда, особено за насъ българитѣ, които едвамъ сега почваме да се проявяваме истински въ историята и атеизмътъ за насъ би значелъ прѣждевременно смрътъ, самоубийство.

И овъ.

Къмъ абонатитѣ на „Християнка“

Тѣ се умоляватъ:

1) Да си изплатятъ абонамента, ако не сж го платили. Особено това се отнася до отцитѣ свещеници, мнозина отъ които не сж платили.

2) Да съобщатъ въ редакцията: желаятъ ли да получатъ „Християнка“ и прѣзъ II год., за да можемъ да се ориентираме, а не като прѣзъ тая, та да се изчерпва списанието, и

3) На всички стари абонати, изплатили I-та год., ще пращаме и II-та, като ги считаме за редовни абонати. Които не искатъ да получаватъ списанието за II година, нека съ писмо ни съобщатъ това.



Нашия печатъ за жената.

Модата.

Опрѣдлѣяйки положението на жената, християнството твърдѣ сериозно гледа на срѣдствата, съ които жената може да влияе на мъжа. То не удобрява ония срѣдства, които се дават само отъ една външност: младостъ, красота, кокетство и блѣсъкъ на накити, но счита необходими за всѣка християнка духовнитѣ съвършенства, които естествено могат да произведатъ силно въздѣйствието на мъжа. Не запрѣтѣяйки изобщо грижитѣ за красотата и приличието, но осжждайки излишната грижа за тѣхъ, християнството съвършено справедливо намира указанитѣ по-горѣ срѣдства за влияние твърдѣ повърхностни и лишени отъ истинско-нравственъ характеръ, а поради това всичката сила на женското влияние полага въ оная духовна красота, която се изразява въ добродѣтелитѣ на жената. „Желая, — пише апостолъ Павелъ — щото женитѣ въ прилични дрехи, съ срамежливостъ и цѣломудрие, да украсяватъ себе си не съ плетене на коситѣ, не съ злато, не съ бисеръ, не съ скжпоцѣнни дрехи, но съ добри дѣла (1 Тимот. 2, 9—11; ср. 1 Пет. 3, 3—5; Тит. 2, 5). Дрехата, наистина, е необходимъ прѣдметъ, но хвърлянето дрехитѣ, безспирното смѣняване на фасонитѣ, това

трѣскаво тичане отъ единъ фасонъ на другъ, — не е ли чисто безумие, безумие въ тѣсенъ смисълъ? Влѣзте въ която щете къща, вслушайте се въ разговоритѣ на дамитѣ по вечеринкитѣ, баловетѣ и разходкитѣ, всѣкждѣ, дѣто само се събрали три дами, чуйте: за какво става дума? около какво се върти цѣлиятъ разговоръ? Около сплетнитѣ и накититѣ, нали? И въ самитѣ сплетни главниятъ фигуриращъ прѣдметъ сж накититѣ. Накититѣ сж главниятъ, едва ли не единчкитъ интересъ въ живота. Да се облѣче по модата и, колкото се може, по-люксово — ето главната грижа на свѣтската жена. Всичкитѣ надежди, вълнения, радости, скърби, цѣлиятъ неинъ животъ е съсрѣдоточенъ на тоя прѣдметъ. Разкошътъ, като морова язва, се е разлѣлъ въ всичкитѣ класове на обществото; всички живѣятъ, особено, се обличатъ по-горѣ отъ своето състояние. Бѣдната швачка, гладна за хлѣбъ и за сѣнь, цѣли дни и нощи прѣгърбена работи, губи зрѣнието си, убива здравето си, доброволно се обръща на настояща мъченица, само и само да има удоволствието да се облѣче по модата и, колкото се може, по-разкошно.

Никой безусловно не отрича промѣнитѣ въ дрехитѣ: до нѣкоя

степенъ тѣ сж естествени; но каже тѣ, що значи тая ежегодна — но що азъ говоря: ежегодна? — ежемѣсечна промѣна на фасонитѣ? Излѣзналъ новъ фасонъ шапка: „ахъ, каква прѣлестъ!“ А слѣдъ мѣсець тая прѣлестъ вече додѣла; и ето въ дѣйствителность, може би прѣкрасниятъ фасонъ отстѣпва на новъ, който е очакванъ отъ сжщата участь. Фасонитѣ се гонятъ, потѣскають единъ други; това е нѣкакво бѣсно прѣпускане, лудъ дивертисманъ на фасони. Изобрѣтателностьта на модисткитѣ, разбира се, не може да успѣе поради непостоянството на поклонницитѣ на модата: прѣкрасни фасони не могатъ да се нагодятъ — та и за какво? Дайте каквито и да сж, викають поклонницитѣ, само да бждатъ нѣщо ново. И фасонитѣ се явявають единъ отъ други по-фантастични, по безобразни, по безсмислени. Лифтъгъ на горната дреха е ту съвсѣмъ подъ мишкитѣ, ту е безъ мѣрка дълъгъ, ту е разрѣзанъ на езици. Шапкитѣ ту едвамъ се държатъ на главата като кацнали птици, ту се обръщатъ на цѣли овощни или цвѣтни градини, покриващи косата, или пѣкъ на настоящи камбани, съвсѣмъ поглѣщащи главата...

Модата е велика богиня, на която свѣтскитѣ жени всичко принасятъ въ жертва и всичко очаквають отъ тая жертва. „Попитайте — казва

Толстой — една опитна кокетка, която си е турнала за задача да плѣни нѣкого — съ какво тя иска по-скоро да рискува: съ туй ли, щото въ присѣтствието на оногова, когото иска да прѣлѣсти, да бжде избличена въ лъжа, жестокость, дори разпжтство, или пѣкъ съ онуй, щото тя да се покаже прѣдъ него въ лошо съшитъ и некрасивъ костюмъ, — всѣка винаги ще прѣдпочете първото“. „Не е вѣрно — обръща се св. Златоустъ къмъ кокетливата жена, — че ти, ако не се кичишь, нѣма да се харесашъ на мъжа си. Ти се кичишь, не за да се харесашъ нему, а за да се възгордѣешъ прѣдъ бѣднитѣ жени, за да ги унизишь, да ги оскърбишь и съ това да увеличишь тѣхната бѣдность. А че ти съ своитѣ накити не прѣслѣдвашъ да се харесашъ на мъжа си и за него не се кичишь, това се вижда отъ твоитѣ собствени постѣпки. Токущо прѣстѣпвашъ прага на спалнята, ти веднага снемашъ отъ себе си всичко — и дрехи и златни украшения, и драгоцѣнни камѣни, и у дома си, разбира се, не ги носишь.“

Не, жената става празна, дребнава, пустославна и пада въ очитѣ на мъжа, когато въ накититѣ вижда цѣлѣта на своя животъ, а въ външната красота — първото отъ човѣшкитѣ достоинства.

Хр. Поповъ

РАЗПРОСТРАНЯВАЙТЕ

„Християнка“, „Вѣра“, „Животъ“

и религиознитѣ картини.

Издание на Бѣлия Кръстъ.



Домакински извѣстия.

Хигиена на леглата и облѣклата.

За жена, която обича реда, нѣма нѣщо по-неприятно, отколкото да гледа въ кѣщи наполовина разтребено.

Въпрѣки това, обаче, такова положение по нѣкога се явява наложително, за да се избѣгнатъ лоши послѣдствия. Напр. много некрасиво е да стоятъ леглата въ стаята дълго време неразтребени. Но това е безусловно нужно, тъй като бързото закриване на леглата прѣчи на тѣхното провѣтриване. А ако не се провѣтриватъ постилките и завивките добиватъ отвратителна миризма, и, вслѣдствие на това, ставатъ нездрави. Всѣки день слѣдъ ставане на хората отъ леглата, постилките и завивките трѣбва да се изтърсватъ и провѣтриватъ на въздушно течение и тогазъ чакъ да се поставятъ пакъ на мѣстото имъ.

Също и съблечени дрехи и шепти отъ глава шапки не бива да се окачватъ веднага въ гардероба. Слѣдъ събличането имъ дрехите трѣбва да се окачатъ на столове, съ вжтрѣшната имъ страна навън, за провѣтриване. Чакъ подиръ нѣколко часа — изложени по възможностъ на въздушно течение, — дрехите се турятъ въ гардероба. По този начинъ се избѣгва

появяването на лоша миризма по-дрехите и въ гардероба.

Прѣглеждане на бѣлото и приготвянето му за гладене.

Когато бѣлото изсъхне, снемга се отъ дѣто е прострѣно и се внася въ стаята за гладене. Но най-напрѣдъ трѣбва да се прѣгледа и приготи за гладене. Когато го даваме вънъ отъ кѣщи за праане, то трѣбва да се прѣглежда и закърпва слѣдъ донасянето му отъ перачката.

Прѣглеждането му трѣбва да става внимателно. Онѣзи дрехи, които изискватъ нѣкаква поправка, да се турятъ въ отдѣлна кошница, а които не се нуждаятъ отъ поправка, се сгъватъ за гладене и се турятъ въ друга кошница.

Ризите, блузите, гащите се обръщатъ наопаки за сушене — затова, когато ги приготвяме за гладене, трѣбва да ги обрънемъ на лице, да се опънатъ; ако иматъ гънки да се оправятъ, да се сгънатъ и турятъ въ панера.

За удобства, бѣлото може да се разсортирова по категории; женските ризи — на една страна, мъжките — на друга, фустите на трета и пр. При такъв редъ, и самото гладене и нареждането въ гардеробите се извършватъ по-бързо. Бѣлото трѣбва тъй да се

сгъва, щото монограмитѣ винаги да бждат отгорѣ — да се виждатъ.

Пешкиритѣ трѣбва да бждатъ съвършено сухи и трѣбва да се сгъватъ тѣй, щото не само монограмитѣ, но и обшивкитѣ имъ наоколо (ако има такива) да се виждатъ. Много по-добрѣ е тѣ да се не гладятъ, а само да се намотаватъ на точилки.

Покривкитѣ за маса и чаршафитѣ трѣбва да се опъватъ сгънати на двѣ; юрганнитѣ чаршафи — също креватнитѣ — да се сгъватъ на чифтъ и така да се опъватъ; тогазъ ще иматъ еднаква ширина и дължина. При гладенето имъ нѣма защо да се раздѣлятъ, а могатъ пакъ на чифтъ да се гладятъ. Обикновенитѣ чаршафи по добрѣ е да се не гладятъ, а да се намотаватъ на върлини. Само такива чаршафи, които иматъ гарнитура по краищата, трѣбва да се гладятъ.

Обикновенитѣ чорапи, женски и мъжки, трѣбва да се опъватъ надлъжъ и на ширъ, сѣтнѣ да се сгъва всѣки чифтъ отдѣлно, като се навиватъ откъмъ прѣститѣ. Като се стигне до края, рѣба се обрѣща наопѣки на широка ивица, сѣтнѣ половината отъ тази ивица се обрѣща пакъ на лице, за да се вижда монограма. Тѣнкитѣ и туалетнитѣ чорапи се гладятъ на опаки.

Когато ще гладимъ бѣлото, трѣбва прѣдварително да го намокримъ, но намокря се такова количество, което може въ единъ день да се изглади. Мокренето става единъ часъ прѣди гладенето, — съ прѣскалка, или просто съ рѣжа. Сѣтнѣ пакъ се сгъва и туря на мѣстото му. Не намокренето при гладенето бѣло не става напълно гладко и лъскаво.



Б ѣ л ѣ ж к и.

Нашитѣ музикални сътрудници:

Никола К. Блажевъ, роденъ въ 1879 год. въ гр. Кюстендилъ свършилъ Кюстендилското педагогическо уще, училъ музика въ Русия. Компонистъ на училищни пѣсни, авторъ на епоейната пѣсенъ „Горди Балканъ“, учителъ по музика въ III мъжка гимназия и прѣподавателъ въ музикалната академия, София, редакторъ на музикална библиотека за дѣца и юноши.

Никола Птанасовъ, роденъ въ гр. Кюстендилъ въ 1886 г. Свършилъ въ Загребъ по композиция. Учителствувалъ въ Варна, Ст. Загора и София. Написалъ е двѣ симфонии, една увертюра, пѣсни за солово пѣене съ акомпъ за пиано и др.

Георги Птанасовъ. Роденъ на 25-и Декемврий 1880 год. въ Нова Загора. Свършилъ е 7-и гимназияленъ класъ и слѣдъ това завършва съ отличие композиция и

учителски отдѣли на Парижката Музик. Академия. Въ 1915 год. организира дѣтската китка „Родни Звуци“, чиито концерти имаха винаги отличенъ успѣхъ. Той е написалъ и издалъ до сега: „Гранината на младитѣ пѣвци“ и „Млади пѣвци“ — сборници съ по 22 дѣтски и юношески пѣсни съ ак. на пиано: Три елегични сола за възрастни; 2 композиции за пиано, издадени отъ Муз. Фирма „Besnard“; а сега готви за печатъ 3-я свитѣкъ отъ 22 дѣтски и юношески пѣсни съ ак. на пиано, една юношеска оперета на текстъ отъ извѣстния поетъ г. Люб. Бобевски и 2 елегични сола за възрастни.

Ще бжде само отъ полза на просвѣтното дѣло, ако соф. училищно настоятелство дава учителски мѣста въ стол. прогимназии прѣдимно на подобни труженици, когато тѣ дирятъ условия да се посвѣтятъ всецѣло на дѣцата.

Въ първата серия на издаванитѣ отъ редакцията „Християнска“ *религиозни* художествени картини, която е вече подъ печатъ, влизатъ слѣднитѣ по-важни картини на общоевропейски бѣлѣжители художници: *Искушаването на И. Христа отъ Сатаната* (отъ С. Cornélius); *Гетсимания* (отъ Taylor Green); *Тайната вечеря* (отъ М. Feuerstein); *Мадона* (отъ Paul Thumann); *Светата ноцъ* (отъ М. Feuerstein); *Ето чело-вѣкътъ* (отъ Н. Kaulbach); *Отрокътъ Исусъ, Христосъ и богатиятъ юнаша, Спасителтъ, „Азъ съмъ пжтътъ, истината и животътъ“, „Който върва въ Мене, ще живѣе“, Христосъ при Марта и Мария, Отрокътъ Исусъ въ храма, Христовата проповѣдь на бръга на езерото, Исусъ при Марта и Мария,*

Емаусъ, Гетсимания и Ап. Петъръ въ морскитѣ вълни (отъ Heinrich Hofmann); *Къмъ вънчното отечество* (отъ Е. Blair Leighton); *Христосъ благославя св. чаша* (отъ А. W. Halden); *Полагането на Христа въ гроба* (отъ G. A. v. Kaulbach), трогателна картина *Агаръ край Измаилъ въ пустинята* (отъ Е. K. Liska); *Кого дирите?* — „Той възкрѣсна:“; *Почивка на св. съмейство по пжтя за Египетъ, Добриятъ пастиръ; И. Христосъ и Самарянката; Ангълъ-пазителъ*; картина къмъ Исая, XI 16 и др. и др.

Три Сестри отъ „Бѣлия кръсть“ въ Египетъ.

На 12 декемврий м. г., по рѣшение на монастирския съборъ, утвърдено отъ св. Синодъ, три сестри отъ „Бѣлия Кръсть“, начело съ единъ отъ духовнитѣ си ржководители — прот. Ив. Гошевъ, на срѣдства на сестритѣ, заминаха прѣзъ Цариградъ за Александрия и Каиро (Египетъ) по важна мисия на „Бѣлия Кръсть“. При пжтуването си тѣ използвали случая да посѣтятъ и видятъ най-важнитѣ археологически, исторически и други знаменитости въ тия страни, вземали си бѣлѣжки и ще дадатъ нѣкои отдѣлни описания въ „Християнка“. О. Гошевъ печата вече своитѣ интересни бѣлѣжки въ „Църковенъ Вѣстникъ“. Мисията си сестритѣ завършили успѣшно и се надѣватъ въ скоро врѣме да зарадватъ всички почитатели на „Бѣлия Кръсть“. Хора, които живѣятъ само съ злоба и клюки, драскаха и дращятъ по вѣстници, разни нелѣпости, както и това, че св. Синодъ билъ отпустналъ срѣдствата за пжтува-

нето на мисията и, сигуръ си мислятъ, съ дневни! Нищо подобно. Срѣдствата сж на сестритѣ, като сж платени само направенитѣ разности по пжта.

Пострижение въ монашество.

Осемъ ученички отъ „Бѣлия Кръсть“ бѣха подали заявление до управлението за подстригването имъ въ монашество. Монастирскиятъ съборъ поискалъ разрѣшение отъ Св. Синодъ и получилъ такова. Най-напрѣдъ биде постригана ученичката Марийка Тодорова съ име Макрина. Тя е родомъ отъ с. Стражица, Г.-Орѣховско, Ученичка е отъ III класъ на „Б. К.“. На 31. I бидоха постригани — ученичитѣ София съ име Емилия и Матрона — съ име Агатия; първата родомъ отъ Габрово, а втората отъ Троянско. На 10. II — ученичката Дора Петрова отъ V кл. на „Бѣлия Кръсть“, съ име Людмила. Родомъ е отъ Казанлъкъ, а живува въ София, нѣколкогодишна учителка и чиновничка въ държавното смѣтководство. На 17. II — ученичитѣ Невѣна Спасова — отъ Дупница съ име Павла и Ганка Йонкова отъ Троянско, съ име Петронила. Павла е отъ IV класъ на „Бѣлия Кръсть“, а Петронила отъ III класъ.

На 8 того се помина въ София баба Мария Абаджиева, майката на Архимандритъ Ст. Абаджиевъ. По нейно желание, изявено приживѣ, погребението ѝ се извърши въ Курилския манастиръ. На 9 того отъ София съ фйтонъ останкиитѣ ѝ бидоха отнесени въ манастиря и поставени въ църква. Четири сестри на смѣна отъ двѣтъ страни на ковчега четеха на колѣнѣ съ умиление псалтирь. Единъ часъ прѣдъ погребението

дойдоха почти всички останали сестри въ църква и тѣ да четатъ псалтирь. Чудно умилителна бѣше картината. Това бѣ горещото желание на баба Мария — сестритѣ, по старъ благочестивъ обичай, да ѝ четатъ псалтирь и сутринъ и вечеръ да ходятъ на гроба ѝ. Погребението се извърши въ манастирскиятъ гробища, които братството подновява и украсява, както подобава на едни образцови гробища въ дѣвически манастиръ.

Братството се надѣва, че много благочестиви християнки и християни отъ Столицата, която е тѣй близко до манастиря, ще пожелаатъ да бждатъ погребани въ него и гробоветѣ имъ обслужвани отъ сестритѣ, а други, макаръ и погреб. въ софийскиятъ гробища, ще пожелаатъ при смъртнитѣ имъ останки, сестритѣ да четатъ псалтирь. Тоя старъ благочестивъ обичай се пази у насъ много въ нѣкои градове, гдѣто има наблизу уредени манастири.

На 16 слѣдъ обѣдъ една частъ отъ Ученическото Православно Братство въ София подъ рководството на г-нь *Ст. Петковъ* посѣти Братството „*Бѣль Кръсть*“, като на 17 т о г о, взема участие въ пѣнието на Божествена литургия и присѣствува при пострижението на двѣ отъ сестритѣ. Г-нь Петковъ говори въ църква, насърдчи както новоначеващитѣ сестри, така и самото Братство. Управлението на братството замоли г-нь Петкова да го посѣщава почесто и даже да поеме прѣподаването на единъ отъ прѣдметитѣ. Г-нь Петковъ благодарилъ сърдечно за поканата и обѣщаль.

Съжеляваме, че редакцията на „Народенъ стражъ“ е станала от-

живъ на невѣрни съобщения: Споредъ *Синодалния протоколъ* монахиня Теодосия е уволнена отъ игуменството, а не доброволно напустнала.

Една неволна грѣшка. Въ книжка 5, 6 и 7 на „Християнка“ е помѣстено стихотворение „*Пробльсци*“, като за авторъ е посоченъ свещ. И. Михайловъ. Въ сжшность автора е Прот. Михаилъ Хр. Поповъ отъ с. Дрѣно, Радомирско.

Редакцията на „Християнка“ бѣше упълномощила г-ци Коларови да записватъ абонати. Въпроснитѣ госпожици, за съжаление,

къмъ края на своята работа не само не се отчетоха прѣдъ редакцията, но и не прѣдставиха списъка на записанитѣ отъ тѣхъ абонати. Слѣдъ направенитѣ отъ редакцията постѣпки, въпроснитѣ прѣди 10 дни прѣдставиха списъкъ на абонатитѣ, които записали и редакцията, като проси отъ тѣхъ извинение изпраша имъ книжкитѣ, а съ г-нитѣ ще се разправя по смѣткитѣ. Редакцията съжелява, че въпроснитѣ разпространявали и други книги безъ знанието на редакцията, както и че събирали нѣ какви суми за свои разноски, ако, разбира се тия свѣдения сж вѣрни.

Книгопись.

„Къмъ нови пжтища и нови задачи, архим. Дръ Антимъ Шивачевъ, Цариградъ, 1923, цѣна 10 лв.“

Ето една книжка, излѣзла на скоро отъ печатъ, която трѣбва да се прочете отъ всѣки единъ родолюбивъ българинъ, защото въ нея ще намѣри той поука отъ недавншното минало и насърчение за въ бждещето.

Въ една с-бита конспективна форма о архим. Антимъ ни описва ония душевни съвършенства и усилна работа, които проявиха въ послѣд. освободителни войни по бойнитѣ поля бълг. синове въ себеотрицание и самопожертвуване за ближния и брата робъ, изпълнявайки завѣта на Спасителя, който е казалъ: „*Нѣма по голѣма любовъ отъ тая, да положи нѣкой душата си за своитѣ ближни*“.

„Общата война, — казва авторътъ на книгата, — изтрѣби ми-

лиони сжщества и донесе голѣми бѣдствия на земята. Тая война показа, че свѣтътъ нравствено се е почти изродилъ, покланя се само на грубитѣ свой интереси. Ето защо, изисква се едно прѣбраждане, за да се стабилизируютъ нравственитѣ цѣнности на човѣчеството.

На насъ сега прѣдстои нова велика борба, но не съ оржие, защото нѣма да го имаме. Ние ще побѣдимъ съ планомерна работа и трудъ, ще побѣдимъ съ своя народенъ духъ, отъ който нашитѣ съсѣди най-много се боятъ.

Въ работа и усиленъ трудъ сж вѣра въ Бога отъ сега нататкъ надъ себе си и надъ своята земя е пжтя къмъ нашето прѣуспѣване и напрѣдкъ, пжтя къмъ народно бждеще и благоденствие.

Най-голѣми успѣхи бълг. народъ е по тигалъ, когато негови членове се обхващали отъ силно съзнание за национална общность

и сговоръ, отъ устрѣмъ за увеличѣние на националната мошь и националнитѣ блага. Обратно, той започвалъ да упада, когато отдѣлнитѣ му членове все повече и повече губѣли интересъ къмъ общото добро, когато не се плѣнявали отъ народнитѣ идеали и се жертвуватъ за ближнитѣ и поставяли личното си благо по-горѣ отъ отечеството.

Бълг. народъ излѣзна отъ тъмнина, избави се отъ робски окови и стана способенъ да кове своята сждба чрѣзъ силата на своята вѣра въ Христа. За честъта на днешното учителство, трѣбва да подчертаемъ, че послѣдното е съзнало напълно грѣшкитѣ на миналото и въ послѣдно врѣме въ съюзъ съ Църквата то полага всички грижи и старания да християнизира и издигне нашата младежъ, да облагороди нейнитѣ чувства, да издигне съзнанието, да кали волята и да оформи характера, да създаде отъ нея истински граждани на бждеща България.

Слѣдъ като се изтъкватъ цѣлнитѣ заложби и всички ония духовни сили, способни да издигнатъ народа ни високо въ културно-историч. му развитие и национално обединение, авторътъ на книгата говори за етичнитѣ и религиозни идеи, като най-добро ръководство за благоденствие и прѣуспѣване на народитѣ, подчертавайки че вѣнкашното могъщество непрѣменно ще падне, ако е издигнато върху неправда. Свѣтътъ се крѣчи на принципа на хармонията. Неправдата нарушава тоя принципъ и заради туй избухватъ сили, за да я прѣмахнатъ. Правдата и справедливос-

тъта сж вѣчни. Тѣ не умиратъ и рано или късно ще възтържествуватъ.

Въ тоя дух сж посочена пѣтищта и задачитѣ, които ни прѣдстоятъ, за да се издигнемъ и си извоюваме онова мѣсто, което истерията и Провидѣнието сж ни отрѣдили, за да се прѣдадемъ тогава на мирна, света културна работа.

Ние прлпоржчваме тая хубава книжка на всички наши читатели, толкозъ повече, че тя се издава въ пол а на бѣднитѣ дѣца и безпл. трапезарии при основното училище въ Метеха и желѣзния храмъ — пѣметникъ „Св. Стефанъ“ въ Фернеръ — Цариградъ.

Книжката се доставя отъ София ул. *Априловъ* и *Ев. Георгиевъ*, дѣто е складирана у дома на автора. Ст.

Проф. Бор. Ил. Гладковъ, Евангелието на царството Божие. Прѣвелъ Ив. Ст. Визиревъ отъ четвъртото допълнено руско издание. Пловдивъ, 1924, голѣмъ форматъ, стр. 160, цѣна 40 лв.

Бърземе да прѣпоржчаме на нашитѣ четци тази извънредно цѣнна книга. Авторътъ ѝ — самъ едно врѣме безбожникъ — дава въ нея тълкувание на евангелието като съпоставя текста на четиритѣ евангелия и така образувания новъ текстъ (изъ който прѣповторенията сж изоставени) разяснява отъ историческа, ексегетическа и психологическа гледни точки.

Въ тѣзи тълкования бѣлѣжитиятъ професоръ използва отъ всѣка страна даннитѣ на съвременната наука.

Убѣдени сме, че не само нашето свещенство, но, прѣди всичко,

всѣки, който се нарича християнинъ, ще се позаинтересува да си набави тази книга (която ще обеме 5 части). първата отъ които е вече излѣзла отъ печатъ и е пусната въ продажба.

Доставя се отъ прѣводача и издателя ѝ, чиито адресъ е: Пловдивъ ул. Д-ръ Чомаковъ.

П-ла

ПОЩА

Редакцията на сп. „Християнка“ моли всички абонати, които още не сж си платили абонамента, да побързатъ съ изплащането. Още една книжка и I-та година на списанието се свършва. Сжщо замолва и настоятелитѣ да уравнятъ смѣткитѣ си съ редакцията.

Икономъ Ст. Ганчевъ отъ Варна ни пише:

Списанието „Християнка“ наистина заслужва най-широко разпространение между нашитѣ християнски сѣмейства. А малкитѣ листа „Вѣра и Животъ“ трѣбва да бждатъ дадени въ ржката на всѣки единъ християнинъ, а най-вече въ ржката на всѣка една християнка.

О. Ив. Антоновъ отъ гр. Луковитѣ ни пише:

„Потрудохъ се, па и сега още съ слабитѣ си сили продължавамъ да се трудя за по-широкото разпространение на „Християнка“, — това полезно списание. Оставямъ на редакцията да сцѣни положенія отъ мене въ това отношение трудъ. Азъ вече започнахъ да изготвявамъ списъка на абонатитѣ и за втората годишнина, та съ получаване на послѣдния брой отъ I годишнина, да бжда готовъ да Ви пратя списъка заедно съ абонамента и за втората годишнина“. О. Антоновъ е записалъ 76 абонати за сп. „Християнка“, които сж прѣдплатили абонамента си. И това той е направилъ въ единъ малкъ градецъ Луковитѣ. Редакцията му е особено благодарна и го сочи за примѣръ.

„Християнка“ за II година.

При сжщата програма и при подобро списване и издаване, открива се подписка за записване абонати за списание „Християнка“ год. II.

Всички материали и суми ще се изпращатъ на адресъ:

София, Св. Синодъ. Редакция на „Християнка“. Редакцията апелира къмъ всички досегашни абонати, не само да останатъ такива и за

II година, но и да запишатъ отъ своя страна най-малко по два нови абонати, като събератъ абонамента и го внесатъ. Който обича дѣлото на „Християнка“, той ще положи усилия да направи това записване и на дѣло ще докаже своята обичъ. А дѣлото на „Християнка“ е свето дѣло на всѣка една добра българка—Християнка,

ОТКРИВА СЕ ПОДПИСКА

ЗА II ГОДИШНИНА

СП. „ХРИСТИЯНКА“

„Християнка“ се появи въ нашия животъ у едно врѣме на крушение идеали и цѣнности въ душата на българина. Застрашено бѣше съществуванieto на отечеството, застрашено бѣше съществуванieto на сѣмейството и на всички блага, които прѣзъ течение на столѣтия ни е дала човѣшката култура.

Тогава „Християнка“ се яви и издигна знамето Христово, като призова българката Християнка здраво да застане подъ това знаме и не се поддава на никакви противни Христу проповѣди. . .

И „Християнка“ биде посрѣщната отъ всички и отъ всѣкждѣ най-радушно. Нейнитѣ абонати бързо растѣха: хиляда, двѣ, три, а напоследъкъ и четири хиляди. Въ много градове на царството тя има вече по стотина абонати, а въ по-големитѣ и по двѣстѣ и повече. Но има градове, кждѣто „Християнка“ не се получава. Въ селата пъкъ — съвсѣмъ малко. Нуженъ е походъ за разпространение на „Християнка“ по градове и села! Нека тя стане настолна книга въ всѣко сѣмейство. Нека всѣка добра майка има „Християнка“ за своя учителка и съвѣтница — всѣка и въ градъ и въ село. . .

И тоя походъ трѣбва да се извърши отъ самитѣ абонати на „Християнка“. Всѣки има роднини и познати, било въ града си, било въ провинцията. Прочее, не е трудно да запише човѣкъ 2 — 3 нови абонати. Нека всѣки си постави за дългъ да стори това, като прибере абонамента и го внесе въ редакцията. Въ такъвъ случай, „Християнка“ не само ще продължава да излиза редовно, но и ще може при сщия абонаментъ да се подобри и външно и вътрѣшно.

При сщщата програма, сщщия абонаментъ, сщщия форматъ и качество на хартия „Християнка“ ще излиза и прѣзъ II година — 10 книжки. Всичко което се отнася до нея ще се изпраща на адресъ: *София, св. Синодъ—редакция на „Християнка“*, макаръ администрацията да бжде прѣхвърлена всецѣло къмъ братството „Бялъ Кръстъ“, отъ кждѣто ще се експедира вече списанието.

Който запише 6 абонати прѣдплатени, получава даромъ едно течение. Разрѣшава се внасяне абонамента на два пжти — по 20 лева.

Прочее, драги абонати, на походъ за разпространение на „Християнка“! Редакцията отъ идната книжка ще почне да печата имената на всички, които сж се постарали да запишатъ нови абонати.

Разпространявайте „Християнка“! Благословение на всички онѣзи добри християни, които се потрудатъ за свѣтлото дѣло.

Редакцията

ЦЪНА 8 ЛЕВА

ИЗДАВА БЪЛИЯ КРЪСТЪ НА БЪЛГ. ПРАВОСЛ. ЦЪРКВА,
УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

ВСИЧКИ МАТЕРИАЛИ СЕ ИЗПРАЩАТЪ ДО РЕДАКЦИЯТА
НА СП. „ХРИСТИЯНКА“ — СОФИЯ. СВ. СИНОДЪ.

Печатница „ПОЛИТИКА“ — ул. „Раковски“ № 80 — София.
Телефонъ № 284.